

Samrådsredogörelse för uppdaterat Naturvårdsprogram för Perstorps kommun

Kommunstyrelsen i Perstorps kommun beslöt den 14 april 2021 att skicka sända det reviderade Naturvårdsprogrammet på samrådsremiss. Remissen skickades ut enligt sändlista den 28 april 2021 och sista svarsdatum var den 29 juni 2021.

Länsstyrelsen konstaterar att skillnaderna mellan det uppdaterade naturvårdsprogrammet och den version som var ute på remiss under våren 2015 är marginella och föranleder därför inga nya synpunkter från länsstyrelsen.

Skogsstyrelsen ser positivt på att bland andra begrepp biologisk mångfald, rödlistan, nyckelbiotoper mm nämns samt att skyddsformerna naturvårdsavtal samt biotopskyddsområde beskrivs och områden kännetecknas.

Skogsstyrelsen betonar, precis som också påpekas i underlaget, att ett reellt skydd mot exploatering och andra åtgärder som kan äventyra naturvärdena, saknas för de flesta av programmets områden. Skogsstyrelsen håller också med om att det skulle vara nödvändigt och bra om skötselplaner upprättades för de av programmets områden som kräver skötsel för att naturvärdena ska kunna bestå och utvecklas.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Att utarbeta skötselplaner och formella områdesskydd såsom kommunala naturreservat är följdåtgärder som kan vara intressant att kolla närmare på men ligger utanför det aktuella programmets kärnsyfte i dagsläget.

Söderåsens Miljöförbund har inga övergripande synpunkter på föreliggande förslag. Miljöförbundet vill dock lämna följande kommentarer kopplat till några detaljer i dokumentet:

1. På sidorna 22-29 görs en genomgång av gällande lagstiftning och styrande dokument. På sidan 22 ges en kort redovisning av bestämmelserna i miljöbalken (SFS 1998:808). I avsnittet hänvisas till kapitlen 2-5 som innehåller de mer övergripande bestämmelserna kopplade till naturvården. Då man på följande sidor går igenom de olika skyddsformer som finns kan miljöförbundet finna det lite märkligt att helt låta bli att nämna kapitel 7 där flera av dessa är reglerade.
2. I redovisningen över utvalda objekt redovisas på sidan 95 att objekt 58 "Boskog söder Köpingemyr" har tilldelats naturvärdesklass 3. Miljöförbundet noterar dock att i kartan över objekten, sidan 36 i, är detta objekt markerat med orange som enligt legenden representerar naturvärdesklass 2.

Plan- och byggförvaltningens kommentar: Miljöförbundets kommentarer stämmer och kommer att korrigeras i det slutliga dokumentet.

Hässleholms Kommun gratulerar Perstorps kommun till ett trevligt och värdefullt naturvårdsprogram. I övrigt har Hässleholms kommun inga synpunkter på naturvårdsprogrammet.

Örkelljunga Kommun känner väl igen sig i disposition, upplägg och ibland direkta formuleringar för Perstorps naturvårdsprogram som nu är på remiss. Dokumentet har i stora drag samma rubriksättning och disposition som Örkelljungas naturvårdsprogram från 2018.

Perstorps naturvårdsprogram innehåller tre strategier för naturvården:

1. Bevara och utveckla naturen
2. Nyskapa och kompensera naturvärden
3. Öka kunskapen och sprida engagemang för naturen

De tre strategierna är identiska med de strategier som finns uttalade för naturvården i Örkelljunga kommun.

Avsnittet "Lagstiftning och styrande dokument" har i Örkelljungas naturvårdsprogram även tagit upp Plan- och bygglagen, de nationella miljö kvalitetsmålen och de nationella friluftsmålen. Dessa skulle kunna finnas även i Persorps naturvårdsprogram, samt även hänvisningar till Agenda 2030.

Del 2 i såväl Örkelljungas som Perstorps naturvårdsplaner består i objektsbeskrivningar med naturvärdesklassning. Klassningen är gjord på samma sätt i båda våra kommuner. I Örkelljunga kommuns naturvårdsprogram finns en beskrivning av vad de tre klasserna motsvarar och en förklaring till hur objektsbeskrivningarna ska läsas. Dessa saknas i Perstorps naturvårdsprogram. Kommunen utgår från att Klass 1-3 i Perstorp motsvarar klassningen i Örkelljunga, men anser att det kan förtydligas i Perstorps naturvårdsprogram.

Örkelljunga anser att den digitala karttjänsten är ett bra verktyg i åskådliggörandet av informationen i naturvårdsprogrammet, som går att utveckla vidare.

I Perstorps naturvårdsprogram finns två objekt beskrivna som ligger på gränsen mellan Örkelljunga och Perstorps kommuner. Dessa är:

- * nr 81, Mosse vid Hagstad (som i Örkelljunga motsvaras av 133, Myr väster om Maabygget), och
- * nr 82, Maglemyren. (som i Örkelljunga motsvaras av nr 132, Maglemyren)

Kommunen ser positivt på att Perstorp synkroniserat sina objekt med Örkelljungas och att objekten ritats ut över kommungränsen. Naturvärden tar inte hänsyn till administrativa gränser. Däremot är det olyckligt att våra klassificeringar inte överensstämmer fullt ut. Båda objekten har i Perstorps naturvårdsprogram fått den lägsta naturvärdesklassen, klass 3. Örkelljunga har klassat Maglemyr till klass 2 och Myr väster om Maabygget till klass 3. Vill Perstorps kommun rita ut objekt i Örkelljunga kommun bör klassificeringen synkroniseras, alternativt får objektet ha en klass på Örkelljungas sida kommungränsen och en annan klass på Perstorps sida, vilket i så fall bör illustreras i kartan.

Plan- och byggförvaltningens kommentar:

- Tidigare miljöstrateg Tord Andersson på Söderåsens Miljöförbund författade i samråd med Naturcentrum AB såväl Örkelljungas, Perstorps som Bjuvs naturvårdsprogram vilket är anledningen till att upplägget och flertalet formuleringar är desamma i de tre programmen.
- Att lägga till de föreslagna lagarna och målen under avsnittet "Lagstiftning och styrande dokument" bedöms rimligt.
- Att en definition av skalan för naturvärdesklass saknas i Perstorps dokument beror på att denna klassningsmodell är allmänt vedertagen och omfattas av SIS standard SS 199000:2014. Eftersom dokumentet delvis riktar sig till allmänheten instämmer plan- och byggförvaltningen dock i att en förklaring av naturvärdesklassningens kategorier bör stå med i det slutliga dokumentet.

- I fråga om Maglemyrens klassificering har plan- och byggförvaltningen dessvärre inte i dagsläget tillgång till den rådata som klassificeringen bedömts utifrån. Baserat på objektbeskrivningen i respektive naturvårdsprogram förfaller det dock sannolikt att de största naturvärdena i myren förekommer på Örkelljungas sida av kommungränsen. Eftersom de samlade natur- och skyddsvärdena för myren precis som nämnt i Örkelljungas yttrande inte tar hänsyn till denna administrativa gräns anser Plan- och byggförvaltningen dock att klassificeringen i även Perstorps program bör höjas till naturvärdesklass 2.

Naturskyddsföreningen i Perstorps tycker det är viktigt med ett naturvårdsprogram i Perstorps kommun som bidrar till den biologiska mångfalden och säkerställer att de uppsatta målen uppnås och har därför läst programmet med stort intresse. Innan de presenterar sina synpunkter framförs att de vill påpeka att naturvårdsprogrammet är ett imponerande, vackert och bildrikt dokument med mycket nyttig information. Letar en efter intressanta objekt i Perstorp, då är detta dokument en bra startpunkt.

För att betona vikten av ett bra och genomförbart naturvårdsprogram, och som en inledning till Naturskyddsföreningens synpunkter, flikas följande utdrag från "Rapport Biologisk mångfald – nuläge och vägen framåt" in, som publicerades i maj 2021.

"Antalet nationellt rödlistade arter har ökat med 11 procent jämfört med 2015, från 4 273 till 4 746 arter. Ökningen är betydligt större än ökningen av antalet bedömda arter (0,5 procent). Antalet hotade arter har ökat i motsvarande grad jämfört med 2015, från 2 029 till 2 249. Andelen rödlistade arter av alla bedömda arter år 2020 (21,8 procent) är högre än under tidigare rödlistor där andelen pendlat mellan 18 och 20 procent. Förändringarna bedöms vara en försämring av tillståndet i kombination med förbättrad kunskap om arternas status. Implementeringen av artskyddsförordningen brister."

I fråga om programdokumentet framför Naturskyddsföreningen följande synpunkter:

- a) Dokumentets framsida borde klargöra för vilken period naturvårdsprogrammet gäller. Naturskyddsföreningen antar att det handlar om perioden 2021 – 2025.
- b) I dokumentets inledning står: "Naturen i kommunen förändras ständigt, både till det bättre och det sämre, därför ska naturvårdsprogram för Perstorps kommun ses som ett levande dokument som ständigt uppdateras." Detta verkar stick i stäv med innehållet av naturvårdsprogrammets remissversion, som är väldigt likt det av naturvårdsprogrammet från 2016. Texten har anpassats för att matcha situationen i 2021, och bilderna har bättre kvalité (upplösning), men mycket mer än så blev det inte. Detta leder till följande funderingar: Vad har hänt under de senaste fem åren? Har kommunen jobbat aktivt med naturvårdsprogram 2016 – 2020? Blir det likadant de närmaste fem åren?
- c) I detta dokument används samma satellit- (eller flyg-) bilder som i naturvårdsprogrammet från 2016. Detta gör att bilderna inte kan användas för att se om ändringar har skett i ett objekt eller i närområdet (till exempel plantering av skog) under de senaste fem åren.
- d) Det finns 84 objekt i objektkatalogen, lika många som för fem år sedan. Men har alla 84 objekt åtminstone samma skick som innan? Har inget av dem (delvis) planterats med skog eller helt växt igen? Och, varför har det inte blivit fler? Finns det inga områden som kan läggas till om en skulle aktivt leta efter dem?

Naturskyddsföreningen anser att kapitlet "Strategier för naturvården" är dokumentets viktigaste beskrivning av framtidens naturvård i Perstorp och hur Perstorps kommun tänker bidra med att uppnå alla naturmål som Sverige (och därmed kommunen) har förpliktat sig till och har med detta i åtanke följande synpunkter.

- a) På sidan 30 står "Naturvårdsprogrammet är ett vägledande- snarare än ett bindande dokument." Frågan är om det är bra nog för att uppnå alla naturmål som Sverige, och därmed Perstorps kommun, måste uppnå. Naturskyddsföreningen tror inte det.
- b) Även om Naturskyddsföreningen ser positivt på tankarna bakom strategi 1 och 2, deras formulering med ordval som "... så många som möjligt ...", "... i bästa fall ökar.", "... i de fall det är möjligt ...", och "...överväga att ..." vittnar om passivitet från kommunens sida. Vi ser gärna att kommunen tar mer ansvar (vågar förplikta sig) och tar på sig en mer aktiv roll.
- c) Även om de kanske ingår i "allmänhet" i strategi 3, vill Naturskyddsföreningen gärna lyfta fram markägarna (och eventuella arrendatorer) till objekten i objektkatalogen som en dedikerad målgrupp som aktivt omhändertas (kunskapsökning).
- d) Naturskyddsföreningen saknar konkreta mål att uppnå i naturvårdsprogrammet.
- e) Ytterst få objekt i kommunen är skyddade. Naturskyddsföreningen tycker att kommunen ska verka för mer skyddade områden i Perstorps kommunen.
- f) För att jobba aktivt med punkterna ovan rekommenderas en (separat) handling- eller aktivitetsplan som beskriver hur kommunen tänker arbeta med naturvårdsprogrammet under 2021 - 2025.

Naturskyddsföreningen har följande synpunkter i fråga om objekten i objektskatalogen.

- a) Reningsdammar och sandmarker (objekt 22).
  - i. I objektbeskrivningen läser vi att "Fågellivet är rikt med häckande smådopping, sothöna, rörhöna, knölsvan och knipa. I vassarna häckar småfåglar som rörsångare, sävsångare och sävsparv.". Våra egna observationer indikerar att sävsparv, knipa och knölsvan häckar vid dammen. Inga av de övrigt nämnda fåglarna har häckat eller finns där de senaste åren.
  - ii. Även om "ett förslag på skötselplan har tidigare upprättats", så saknas fortfarande en skötselplan för våtmarken vid reningsverket där det preciseras vem som har ansvar för vad, till exempel att en entreprenör kontaktas när vassen ska samlas upp och att det sker omgående efter nedklippning så den inte blir liggande. Redan i 2015 har Naturskyddsföreningen i Perstorp yttrat sig om detta.
- b) Andreassons äng och lövskogar (objekt 51). Att ett "förslag till skötselplan finns – upprättad av naturskyddsföreningen" är ingen garanti att den följs. Enligt skötselplanen för Andreassons äng skulle till exempel gårdsgårdar friläggas, något som inte har gjorts än så länge. "Det är bra med skötselplaner, men det hade ju varit bättre om dom följdes" (citat från en trogen medlem).
- c) Perstorpsbäcken (s 126). Det är viktigt att Perstorpsbäcken rensas med jämna mellanrum. Och varför inte göra en naturstig längs dess väg genom kommunen?
- d) Allmän kommentar. En sak som ska gälla när man gör en gallring, röjning eller avverkning i ett skogsområde: Det måste ske vintertid för att störa djurlivet så lite som möjligt!
- e) Platskoordinater. Det vore bra att visa för varje objektområdets (centrala) plats (GPS) koordinater i den blåa faktarutan.

Plan- och byggförvaltningens kommentar:

Programdokumentet:

- Plan- och byggförvaltningen vill klargöra att syftet med den nuvarande revideringen framför allt är att uppdatera fakta i det naturvårdsprogram som framtog år 2016 men som ej blev politiskt antaget. Detta för att med politisk förankring kunna användas som beslutsunderlag i kommunens arbete.
- Att kontinuerligt uppdatera dokumentet och se över samtliga objekts naturvärdesklassningar i femårscykler som Naturskyddsföreningen förespråkar vore önskvärt men kan dessvärre ej prioriteras med anledning av resurs- och specialistkompetensbrist inom den befintliga organisationen. Ett sådant arbete skulle därför förutsätta att kommunen kontinuerligt anlitar konsulter. Det förekommer förvisso som Naturskyddsföreningen påpekar en risk för att naturvärden försvinner, till exempel på grund av skogsbruk eller underlåten skötsel, men förväntas bestå relativt stabila under de kommande åren om programmet i större utsträckning kan ligga till grund i exempelvis exploatering- och miljöprovning.
- Möjligheten att uppdatera ortofotot i respektive objektskatalog ska ses över men även här konkurrerar nyttan i ett uppdaterat kartunderlag med de personalresurser som krävs för ett sådant åtagande.

Strategier för naturvärden:

- Det aktuella naturvårdsprogrammet definieras som ett program enligt Perstorps kommuns riktlinjer för styrdokument. Enligt dessa riktlinjer ska programmet inte ta slutlig ställning till metod eller utförande, utan kan till exempel ange alternativ. Programmet ska enligt samma riktlinjer inte heller ha några detaljerade tidsplaner.
- I fråga om ordval kan plan- och byggförvaltningen instämma i att formuleringarna behöver stramas åt för att tydligare markera den vikt som kommunens naturvärden måste få i provning och planering. Även att särskilt lyfta fram markägare som en viktig medaktör är relevant och kommer att läggas till i det korrigerade dokumentet.
- Plan- och byggförvaltningen vill liksom Naturskyddsföreningen gärna verka för att inrätta fler skyddade områden i kommunen. Detta både för att gynna den skyddsvärda naturen samt för att stärka befolkningens och turismens medvetenhet och engagemang för Perstorps storslagna natur. Vår avsikt är därför att tydliggöra denna vilja i programmet, men exakta planer och utredningar för sådana åtaganden hör inte hemma i detta styrdokument.

Objektskatalogen:

- Plan- och byggförvaltningen tar tacksamt emot de uppgifter som framförs angående fågellivet i reningsverksdammarna och kommer att korrigera programmet enligt dessa.
- Naturskyddsföreningens kommentarer kring skötselplanerna för Andreassons äng och våtmarkerna är korrekta. Tekniska kontoret saknar i dagsläget de personalresurser som krävs för att tillgodose att skötselplaner upprättas och efterlevs. Det saknas även budget för att hyra in entreprenadstjänster eller konsulter för detta.
- Förslaget om en vandringsstig längs med Perstorpsbäcken tas tacksamt emot inför framtida planering men är ej relevant för det rådande programmet. Synpunkterna kring rensning av vattendrag och ingrepp i skog är dock väl värt att ta med i det slutliga dokumentet.
- Frågan om platskoordinater kommer att utredas. Om det är möjligt att enkelt plocka ut koordinaterna från GIS data är förslaget bra för frilustlivets möjlighet att hitta ut till respektive objekt. Det är dock tveksamt om fördelarna motiverar den extra arbetstid som krävs om varje koordinat måste tas fram och föras in i programmet för hand.